

Wymagania edukacyjne z Podstaw psychologii i komunikacji społecznej w klasie trzeciej – przedmiot dodatkowy na rok 2026/2027

I Podstawa prawna

Przedmiotowe zasady oceniania opracowano na podstawie:

- Realizowanego w szkole programu nauczania przedmiotu „Podstawy psychologii i komunikacji społecznej” w klasie III; zakres programowy opracowano z wykorzystaniem literatury „Psychologia. Kluczowe koncepcje” P. G. Zimbardo,
- Wewnętrzznego Systemu Oceniania
- Statutu I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Dąbrowie Tarnowskiej

II Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

1. Ocenie podlegają:

Sprawdziany:

- Sprawdziany pisemne, w tym testy, planuje się po zakończeniu działu. Mogą być przeprowadzane również w formie online.
- Uczeń jest informowany o planowanym sprawdzianie co najmniej tydzień wcześniej, a jego termin zostaje ustalony i wpisany do dziennika z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.

- Przed sprawdzianem nauczyciel podaje uczniom jego zakres programowy.
- Sprawdzian może być poprzedzony lekcją powtórzeniową, podczas której nauczyciel wskazuje najważniejsze zagadnienia z danego działu.
- Sprawdzian obejmuje zadania sprawdzające wiedzę i umiejętności na różnych poziomach wymagań edukacyjnych.

Kartkówki:

- Kartkówki są przeprowadzane w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia z zakresu materiału obejmującego maksymalnie trzy ostatnie jednostki lekcyjne. Kartkówka może również służyć sprawdzeniu przygotowania ucznia do zajęć lub wykonania zadania domowego.
- W semestrze przeprowadza się co najmniej jedną kartkówkę.
- Nauczyciel nie ma obowiązku uprzedzania uczniów o terminie i zakresie programowym kartkówki.
- Kartkówka powinna być skonstruowana w taki sposób, aby uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie nie dłuższym niż 15 minut.
- Kartkówka może być oceniana w skali punktowej. Uzyskana liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z przyjętymi progami procentowymi.

Odpowiedź ustna:

Odpowiedź ustna obejmuje zakres programowy aktualnie omawianego działu. Oceniając odpowiedź, nauczyciel bierze pod uwagę:

- zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,
- poprawne posługiwanie się pojęciami psychologicznymi,
- zawartość merytoryczną wypowiedzi,
- umiejętność wyrażania własnego zdania i jego uzasadnienia,

- logiczność i spójność wypowiedzi,
- umiejętność zastosowania wiedzy psychologicznej w odniesieniu do omawianego problemu,
- sposób formułowania wypowiedzi.

Odpowiedź ustna może, w uzasadnionych przypadkach, zostać zastąpiona kartkówką.

Praca domowa:

Praca domowa jest pisemną lub ustną formą utrwalania i rozwijania wiedzy oraz umiejętności zdobytych podczas zajęć. Oceniając pracę domową, nauczyciel bierze pod uwagę:

- prawidłowość wykonania zadania,
- samodzielność wykonania,
- stopień zrozumienia i realizacji polecenia,
- poprawność merytoryczną i zastosowanie wiedzy psychologicznej,
- umiejętność formułowania własnych wniosków i opinii,
- zaangażowanie i oryginalność w podejściu do zadania.

Aktywność i praca ucznia na lekcji

Przez aktywność na lekcji rozumie się w szczególności:

- udzielanie odpowiedzi na pytania,
- udział w dyskusji i dialogu,
- formułowanie własnych opinii i wniosków,
- poprawne wykonywanie poleceń i zadań,

- aktywny udział w pracy indywidualnej i grupowej,
- inicjatywę i samodzielność w rozwiązywaniu problemów,
- proponowanie nieszablonowych rozwiązań.

Przy ocenie pracy ucznia na lekcji nauczyciel bierze pod uwagę w szczególności:

- zaangażowanie i zainteresowanie omawianym tematem,
- samodzielność i inicjatywę,
- współpracę z innymi uczniami,
- umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce,
- formułowanie własnych propozycji, pytań i wniosków,
- przestrzeganie ustalonych zasad pracy.

Plus uczeń może otrzymać m.in. za aktywny i merytoryczny udział w zajęciach, samodzielne wykonanie zadania, aktywną pracę w grupie, przygotowanie do lekcji, udzielenie poprawnej odpowiedzi, przedstawienie ciekawego rozwiązania lub trafnego wniosku.

Minus uczeń może otrzymać m.in. za nieprzygotowanie do lekcji, brak potrzebnych materiałów lub niewywiązywanie się z powierzonych zadań.

Sposób przeliczania plusów i minusów na oceny:

- pięć plusów – ocena bardzo dobra,
- pięć minusów – ocena niedostateczna.

Częstotliwość i różnorodność oceniania

- **Odpowiedź ustna** – co najmniej raz w semestrze, przy czym może zostać zastąpiona kartkówką.
- **Sprawdziany działowe/testy** – zgodnie z planem pracy, co najmniej jeden w semestrze.
- **Kartkówki** – z bieżącego materiału, według potrzeb wynikających z realizacji programu.
- **Prace domowe** – według potrzeb i specyfiki realizowanych treści.
- **Praca i aktywność na lekcji** – według potrzeb i obserwowanych osiągnięć ucznia.

- **Praca w grupach** – według potrzeb i specyfiki zajęć.
- **Prace dodatkowe i projekty** – według potrzeb oraz zainteresowania i możliwości uczniów.

Progi procentowe stosowane przy pracach pisemnych ocenianych punktowo:

poniżej 30% - ocena niedostateczna

30 - 49-% - ocena dopuszczająca

50 - 69% - ocena dostateczna

70 - 89% - ocena dobra

90 - 99% - ocena bardzo dobra

100 % - ocena celująca

2. Częstotliwość i różnorodność oceniania:

- Odpowiedź ustna – co najmniej raz w semestrze, przy czym może zostać zastąpiona kartkówką.
- Sprawdziany działowe/testy – zgodnie z planem pracy, co najmniej jeden w semestrze.
- Kartkówki, prace domowe, aktywność, praca na lekcji, praca w grupach oraz prace dodatkowe – według potrzeb i specyfiki realizowanych zajęć.

III Sposoby informowania ucznia i rodzica o ocenie

Informowanie ucznia i rodzica o ocenach odbywa się zgodnie z zapisami statutu szkoły.

Rodzice mają prawo do wglądu w prace pisemne ucznia podczas konsultacji, zebrań lub po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z nauczycielem.

Warunki uzyskania rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana - zgodnie ze statutem szkoły.

IV Ocenianie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Przy ocenianiu ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi nauczyciel uwzględnia jego indywidualne możliwości psychofizyczne oraz zalecenia zawarte w opinii lub orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych może obejmować w szczególności:

- wydłużenie czasu na wykonanie zadań,
- dostosowanie formy i sposobu przekazywania poleceń,
- dzielenie materiału na mniejsze partie i częstsze powtarzanie najważniejszych treści,
- umożliwienie korzystania z dodatkowych wyjaśnień i pomocy nauczyciela,
- dostosowanie formy sprawdzania wiedzy do możliwości ucznia,
- uwzględnianie indywidualnego tempa pracy, możliwości ucznia oraz jego wkładu pracy i zaangażowania,
- stosowanie odpowiednich pomocy i materiałów wspierających rozumienie i zapamiętywanie treści.

*** Dostosowanie wymagań edukacyjnych nie oznacza obniżenia wymagań określonych w podstawie programowej, lecz dostosowanie sposobu i form pracy oraz sprawdzania osiągnięć ucznia do jego indywidualnych potrzeb i możliwości.**

V Ogólne wymagania

Uczeń po realizacji zajęć z przedmiotu „Podstawy Psychologii i Komunikacji Społecznej” powinien rozpoznawać własne predyspozycje oraz posiadać podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie kluczowych kompetencji psychologicznych i komunikacyjnych. Powinien znać wybrane zagadnienia z zakresu psychologii ogólnej, w tym dotyczące funkcjonowania umysłu i zachowania, biopsychologii, rozwoju człowieka oraz myślenia krytycznego, a także potrafić wykorzystać zdobytą wiedzę psychologiczną w życiu codziennym.

Uczeń powinien znać przebieg i podstawowe funkcje procesów psychicznych, takich jak świadomość, percepcja, pamięć, uczenie się, myślenie, emocje i motywacja. Powinien również posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie efektywnej komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz rozpoznawać i ograniczać bariery komunikacyjne.

VI Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Ocena dopuszczająca:

Wypowiedź i komunikacja:

- Uczeń formułuje bardzo krótkie, często niepełne wypowiedzi; w formie pisemnej tworzy 2–3 zdania.
- Przekazuje i uzyskuje niewielką część istotnych informacji.
- Jego wypowiedzi bywają nielogiczne i niespójne.
- Stosuje ograniczony zakres słownictwa i struktur oraz popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne, które mogą zakłócać komunikację.

Wiedza i umiejętności tematyczne:

- **Metodologia:** wskazuje podstawową różnicę między psychologią naukową a pseudonauką.
- **Zarządzanie sobą:** podaje znaczenie skrótu SMART.
- **Myślenie:** rozróżnia fakt i opinię.

- **Grupa:** wymienia podstawowe negatywne zjawiska grupowe, np. hejt, wykluczenie, przemoc rówieśniczą.
- **Komunikacja:** podaje, czym jest komunikat typu „ja”.
- **Zdrowie psychiczne:** podaje, czym są uzależnienia behawioralne.

Ocena dostateczna:

Wypowiedź i komunikacja:

- Wypowiedzi ucznia są wystarczająco długie, choć nie zawsze płynne; przekazuje większość istotnych informacji.
- Wypowiedzi są częściowo nielogiczne i niespójne.
- Uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi.
- Popelnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne, które nie zakłócają komunikacji.

Wiedza i umiejętności tematyczne:

- **Poznanie:** opisuje podstawowe zjawiska związane z pamięcią i koncentracją oraz wyjaśnia wpływ multitaskingu na efektywność działania.
- **Decyzje:** wyjaśnia znaczenie emocji i analizy ryzyka w podejmowaniu decyzji.
- **Błędy myślenia:** opisuje mechanizm myślenia życzeniowego i efektu potwierdzenia.
- **Dynamika grupy:** wyjaśnia wpływ grupy na zachowanie jednostki.
- **Komunikacja:** formułuje prosty komunikat „ja” w odniesieniu do własnych potrzeb.
- **Kryzys:** wskazuje podstawowe zasady rozmowy z osobą przeżywającą kryzys.

Ocena dobra:

Wypowiedź i komunikacja:

- Wypowiedzi ucznia są dość płynne i odpowiednio rozwinięte; przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje.

- Wypowiedzi są logiczne i w miarę spójne.
- Uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo oraz struktury.
- Popelnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, które nie zakłócają komunikacji.
- Stosuje odpowiednią formę i styl wypowiedzi.

Wiedza i umiejętności tematyczne:

- **Krytyczna analiza:** poprawnie rozróżnia fakt, opinię, interpretację i hipotezę w tekstach źródłowych.
- **Psychologia społeczna:** wyjaśnia mechanizmy reakcji świadka i zjawiska obojętnego obserwatora.
- **Relacje i dysfunkcje:** charakteryzuje przejawy manipulacji oraz rozróżnia troskę od zazdrości i kontroli w relacjach.
- **Zaburzenia i neuroróżnorodność:** charakteryzuje podstawowe objawy ADHD u nastolatków oraz wyjaśnia mechanizm powstawania uzależnień behawioralnych.
- **Debata:** aktywnie i merytorycznie uczestniczy w debacie, stosując zasady argumentacji i kontrargumentacji.

Ocena bardzo dobra:

Wypowiedź i komunikacja:

- Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są płynne, logiczne, spójne i odpowiednio rozwinięte.
- Uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje.
- Stosuje bogate, precyzyjne i adekwatne do tematu słownictwo oraz struktury.
- Popelnia jedynie sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne.
- Samodzielnie dostosowuje formę i styl wypowiedzi do sytuacji.

Wiedza i umiejętności tematyczne:

- **Myślenie krytyczne:** krytycznie analizuje zjawisko „psychologii z TikToka”, wskazując zagrożenia związane z autodiagnozą i etykietowaniem zaburzeń.
- **Człowiek a technologia:** analizuje korzyści i zagrożenia wynikające z wykorzystania sztucznej inteligencji w procesach poznawczych i codziennym funkcjonowaniu.
- **Klinika i psychopatologia:** wyjaśnia mechanizmy traumy i pamięci traumatycznej, pojęcie dysocjacji oraz podstawowe mechanizmy zaburzeń psychotycznych.
- **Filozofia i etyka:** analizuje problem wolnej woli w kontekście wpływu społecznego oraz wyjaśnia zjawisko zła z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej.
- **Zaangażowanie:** samodzielnie przygotowuje i prezentuje projekt dotyczący zastosowania psychologii w dorosłym życiu.

Ocena celująca:

Wypowiedź i komunikacja:

- Wypowiedzi ucznia są swobodne, naturalne, płynne, logiczne i spójne.
- Uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje.
- Stosuje bardzo bogate i precyzyjne słownictwo oraz różnorodne struktury.
- Popołnia jedynie sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne.
- Swobodnie dostosowuje formę i styl wypowiedzi do sytuacji.

Wiedza i umiejętności tematyczne:

- **Wiedza ponadprogramowa:** samodzielnie poszerza wiedzę z zakresu psychologii, korzystając z literatury popularnonaukowej i naukowej.
- **Analiza i integracja wiedzy:** samodzielnie łączy wiedzę z różnych obszarów psychologii i wykorzystuje ją do analizy złożonych problemów.

- **Myślenie badawcze:** formułuje własne pytania i problemy badawcze oraz podejmuje próby ich samodzielnego analizowania.
- **Zastosowanie wiedzy:** wykorzystuje wiedzę psychologiczną do interpretowania rzeczywistych zjawisk i problemów wykraczających poza zakres podstawy programowej.

* Ocena celująca może być uzyskana przez ucznia, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz dodatkowo spełnia wymagania określone dla oceny celującej, w szczególności wykazuje się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi poza zakres podstawy programowej, samodzielnością w poszerzaniu wiedzy, umiejętnością łączenia informacji z różnych obszarów psychologii oraz twórczym wykorzystaniem zdobytej wiedzy.

W przypadku prac pisemnych ocenianych punktowo uzyskanie 100% punktów odpowiada ocenie celującej.

Opracowane przez: mgr Barbarę Kijowską.